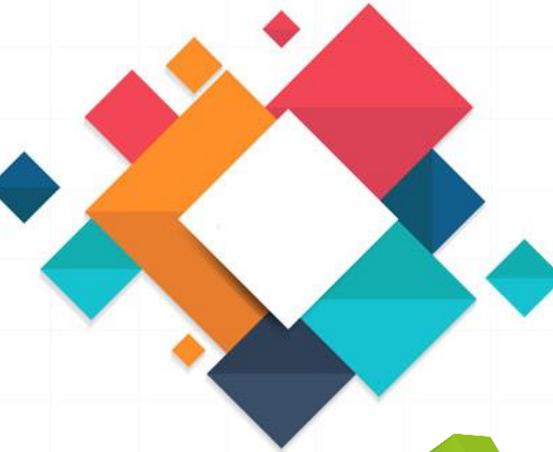
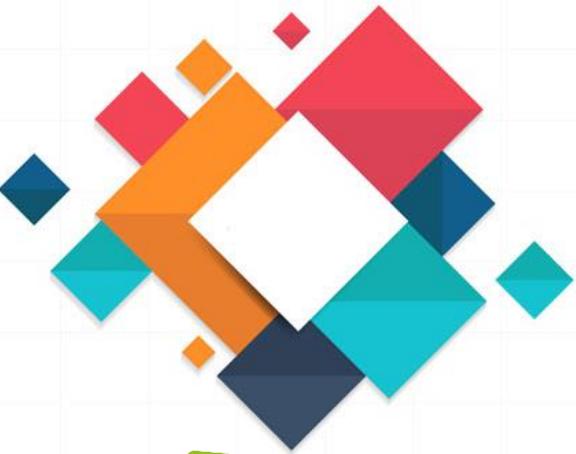

OPFR bolan adamlar üçin bilimiň ösüşiniň
häzirki zaman tendensiýalary: integrasiýa,
goşulmak

- 1 Duşünje "Integrasiýa"
- 2 "Goşmak" düşünjesi
- 3 Öz içine alyjy bilim
- 4 Integrasiýa görnüşleri
- 5 Üstünlükli birleşmeliň şertleri

Durmuş-ykdysady kesgitleýjiler

1

Ykdysady ösüş, serişdeleriň bolmagyçagany OPFR ýörite üpjün etmekbilim hyzmatlary

---

2

Demokratik jemgyýetçilik tertibi,jemgyýetdäki jemgyýetçilik özgerişler, pikirlerher bir adamyň mertebesi we içerki gymmaty

---

3

Bilimi demokratiýalaşdymak we adamlasdyrmak, her bir çaganyň almak hukugyny ykrar etmekbilim

---

"Kadalaşdyrmak" düşünjesi

Maýyp adamlar, degişli şertlerde, aýratyn zerurlyklaryna laýyklykda jemgyýetde garaşsyz durmuşda ýaşamak üçin jemgyýetiň beýleki agzalary bilen deň esasda kadaly işlemek üçin zerur hasaplanýan sosial ähmiýetli başarnyklary we özünü alyp barş usullaryny öwrenip bilerler.

Sosial integrasiýa (OPFR bolan adamlara degişlilikde)

jemgyýetiň ähli ugurlaryna doly, deň derejede
goşulmak, doly hukukly garaşsyz durmuş we
öz-özüňi durmuşa geçirmek mümkünçiligine
ýetmekdir

Bilim ulgamyna integrasiýa

OPF bolan çağalar üçin saýlamany aňladýar:
ýörite bilim edarasynда ýa-da deň
mümkinqilikler bilen umumy bilim edarasynда
bilim.

Toplumlaýyn okuw we bilim (Belarus Respublikasynyň bilim kodeksi)

OPFR bilen baglanyşykly bolmadık adamlar
bilen bir wagtda amala aşyrylyan ýörite bilimi
guramak

Integrasiýa görnüşleri

(N.N. Malofeýew, N.M. Nazarowa)

1

Içerki integrasiýa, ýörite bilim ulgamynyň integrasiýasydyr

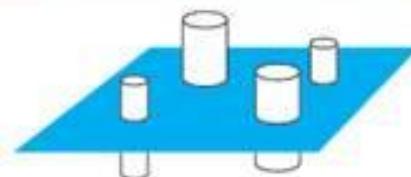
2

Daşarky integrasiýa öz içine alýarýörite we massanyň täsiribilim

---

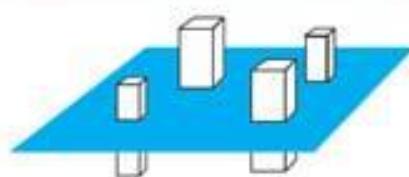
Стандартное образование

- «Обычный» ребенок
- Круглые колышки для круглых отверстий
- Обычные педагоги
- Обычные школы

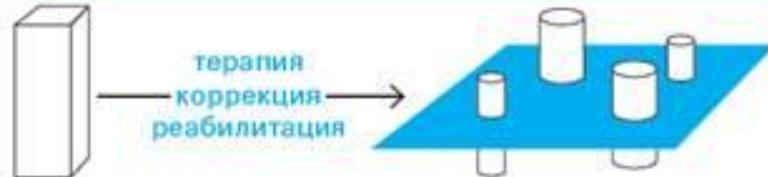

Специальное образование

- Особый ребёнок
- Квадратные колышки для квадратных отверстий
- Специальные педагоги
- Специальные школы

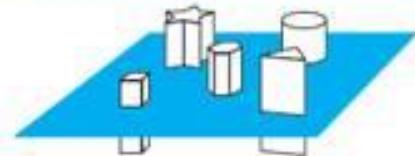
Интегрированное образование

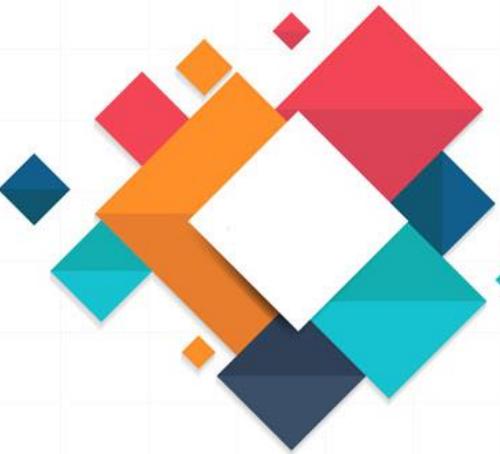
- Адаптация ребёнка к требованиям системы
- Превращение квадратных колышков в круглые

- Система остается неизменной
- Ребёнок либо адаптируется к системе, либо становится для нее неприемлемым

Инклюзивное образование

- Вседети разные
- Все дети могут учиться
- Есть разные способности, различные этнические группы, разный рост, возраст, происхождение, пол
- Адаптация системы к потребностям ребенка

Öz içine alyjy bilim (Belarus Respublikasynda OPFR bolan adamlar üçin öz içine alyjy bilimi ösdürmek üçin düşünje)

Dürli bilim zerurlygy bolan okuwçylaryň, şol sanda OPFR bilen bilelikde, okuwçylaryň aýry-aýry zerurlyklaryny, ukyplaryny, aň-bilim ukyplaryny göz öňünde tutup şertleri döredip, bilelikdäki okuw prosesine iň doly goşulmagyny üpjün edýän bilim we terbiye.

Integrasiýa modelleri

1

Kombinirlenen - psihofiziki derejesi bolan çagalar wesözleýiş ösüsi, laýyk ýa-da ýaşa ýakynadaty, köpcülikleýin toparlarda ýa-da synplarda bolýarmugallym-defektologyň yzygiderli düzediš kömegi

2

Bölekleyín - OPFD bolan çagalar günüň köpcülikleýin toparlaryna (synpyna) goşulýarlar

3

Wagtlaýyn - ýörite toparlaryň ähli okuwçylary sagdyn çagalar bilen aýda azyndan 1-2 gezek dürli okuw çärelerine gatnaşmak üçin birleşýärler

4

Doly - OPFR bolan çaga sagdyn deň-duşlarynyň arasynda yzygiderli terbiýelenýär

Üstünlikli birleşmeliň şertleri

1

Jemgyýetiniň derejesinde

Demokratik jemgyýetçilik tertibi; maliýe howpsuzlygy; integrasiýa prosesleriniň zorluksyz häsiýeti; umuman jemgyýetiň taýýarlygy

2

Bilim ulgamynyň derejesinde

Toplumlaýyn bilim we terbiýe prosesine kadaňaşdyryjy hukuk we ylmy-usulyýet goldawy; gatnaşyjylaryň hemmesine psihologiki taýýarlyk; mugallymlaryň hünär ussatlygy we pedagogiki taýýarlygy

OPFR bolan çaganyň daşky şertleri (N.N. Malofeýew, N.D. Şmatko)

- 1 Düzgün bozulmalaryny anyklamak we düzediş işlerini geçirmek
- 2 Ane-atalaryň çagany sagdyn çagalar bilen bilelikde terbiýelemek islegi
- 3 Çagany OPFD täsirli, ökde düzediş kömegi bilen üpjün etmek ukyby

OPFR bolan çaganyň içki şertleri (N.N. Malofeýew, N.D. Şmatko)

1 çaganyň psihofiziki ösüş derejesi (adalara näçe ýakyn bolsa, bileylikdäki bilimiň we terbiyäniň üstünligi şonça ýokary)

2 çaganyň adaty ösýän çagalar bilen öwrenmek we ulalmak ukyby

3 Integrirlenen okuw we terbiye üçin OPFR bolan okuwçynyň psihologiki taýýarlygy

OPFR bolan çaganyň toplumlaýyn bilim we terbiýe üçin taýýarlygynyň görnüşleri

1

Psihologiki taýynlyk - "beýlekisini" kabul etmek, "garşylykly işjeňlik" döretmek, kynçylyklary ýeňip geçmäge taýynlyk, ilkinji nobatda aragatnaşyk

2

Gnostiki taýynlyk - bilim derejesi, sözleýişiň emele gelmegi bilen kesgitlenýän dünýä hakda zerur bilim gaznasyny özleşdirmek

3

Jemgyyet taýýarlygy - sosial taydan tassyklanan özünü alyp barşyň elementlerini özleşdirmek